

In en Om

het Humanistisch Verbond

Mededelingen voor de leden / no. 6

De dag ligt nog voor ons

De plannen liggen klaar

We steken van wal... een nieuw seizoen... een nieuw geluid... Dat zijn een paar van de koppen die we op de voorpagina van verschillende gemeenschapsbladen aantreffen, die ons de laatste dagen bereikt hebben. Het klinkt allemaal nogal revolutionair en het lijkt er op, dat men het hier en daar eens op een andere manier gaat aanpakken.

We behoeven niet te zeggen, dat ons dat plezier doet. In de vijf jaar dat we met de samenstelling van dit blad belast waren, hebben we op onze manier er voortdurend op aangedrongen, het experiment niet te schuwen. Het rubriekje: *Nieuws uit de gemeenschappen* bevat elk glimpje van vernieuwing, dat we kunnen ontdekken.

Mogen we nog eens aanhalen, wat we in het eerste nummer, dat onder onze redactie uitkwam, hierover hebben geschreven?

„Nog al te veel gemeenschappen houden krampachtig vast aan een schema. Zoveel bezinningsbijeenkomsten, zoveel lezingen, een Kerst- of Nieuwjaarsbijeenkomst, en als we heel vooruitstrevend zijn nemen we ook nog eens een proef met een huiskamerbijeenkomst. Gelukkig zijn er toch steeds meer besturen, die ijverig naar nieuwe mogelijkheden zoeken, daartoe geïnspireerd door de nog veel te weinig gelezen rapporten van het Centraal Bureau. Vooral het geschrift over „De Humanistische Groep in de Gemeenschap” verdient de belangstelling van elk gemeenschapsbestuur.

Praatochtenden van vrouwelijke leden, mid-

dagbijeenkomsten voor de ouders, groepjes van jonge ouders die met elkaar opvoedingsproblemen bespreken, discussies tussen vakgenoten over de vraagstukken die hun werk meebrengt kunnen er allemaal toe bijdragen een actief gemeenschapsleven te bevorderen. Dat behoeft zeer beslist niet allemaal op de schouders van de bestuurders te rusten, met enige moeite vindt men in elke gemeenschap wel iemand die geschikt is, om dergelijke discussies te leiden. En als ze er bijgeval niet zijn kunnen ze er voor worden opgeleid.”

Dat schreven we in het nummer van In en Om van 29 september 1956. En elk volgend jaar bij het begin van het winterseizoen, als we poogden de leden op te wekken profijt te trekken van hetgeen de besturen hadden voorbereid, was er in steeds meer gemeenschappen wel iets nieuws te ontdekken, een proefneming, die misschien niet altijd helemaal geslaagd is, maar die het bewijs leverde, dat men niet bij de pakken neerzat.

De vraag waar elk bestuur op zijn manier een antwoord op tracht te vinden is altijd weer: is dit, wat we nu gaan doen, datgene wat de leden op prijs stellen. Niemand zal de illusie hebben, dat nu ook alle leden aan het werk zullen deelnemen. Maar wel mag verwacht worden, dat bij de uitvoering van de plannen voor deze winter meerderen van hun belangstelling zullen blijken geven.

Th. P.

„We hebben de mens ontdekt, we hebben de middelen, nu vangt de eigenlijke geschiedenis aan. We hebben nog alle kansen. Er is geen zekerheid, maar ook geen reden om te wanhopen. De dag ligt nog voor ons. Het is pas 's morgens vroeg.”

We citeren hier enkele zinnen uit de enige tijd geleden verschenen brochure van onze voorzitter van Praag. Het is een bundel van zes toespraken, vorig jaar voor de VARA-microfoon uitgesproken en onder de titel „De dag ligt nog voor ons” bij het Centraal Bureau voor de luttele prijs van 35 cent uitgegeven.

Het geschrift draagt de ondertitel „Schets van een humanistisch wereldbeeld” en het is een boeiend stuk geworden, dat zich vlot laat lezen, maar zoveel te overdenken geeft, dat er stof genoeg in zit, om in kleine groepen er uitvoerig over te praten. Aan een dergelijk geschrift was in humanistische kring ongetwijfeld een dringende behoefte, vooral in een tijd waarin de kranten ons elke dag met de verovering van de ruimte door de mens confronteren.

Als voornaamste verdienste zien wij de geslaagde poging om de gewone lezer in eenvoudige taal begrip bij te brengen voor de wetenschappelijke vorderingen en de veranderingen die het beeld van de wereld daarbij heeft ondergaan. Maar het is geen populair geschrift over het ontstaan van het heelal en de ontwikkeling van het leven. Dat soort boekjes zijn er in toenemende mate en het lag niet op de weg van de schrijver het aantal nog met een te vermeerderen. Hier gaat het om aan te geven, wat het humanisme denkt over de plaats van de mens in de wereld, zijn afkomst en toekomst en zijn taak. Daardoor is het een indrukwekkend pleidooi geworden tot het aanvaarden van onze menselijke verantwoordelijkheid. Voor humanisten bevat het misschien geen nieuws in deze zin, dat de ontwikkelde gedachten ons maar al te zeer vertrouwd zijn. Maar de wetenschappelijke fundering en de visie op de plaats van de mens, op deze indringende wijze geschreven, maken dit kleine geschrift tot één van de beste uitgaven, door het Humanistisch Verbond verzorgd. En de lezers van dit blad zouden zichzelf te kort doen, als ze deze brochure ongelezen laten. Verkrijgbaar bij de brochurehandelaar in uw gemeente of bij het Centraal Bureau.

Stichting Steunfonds Praktisch Humanisme

Saldo per 1 juli 1961 f 42.344,02

Saldo per 1 september 1961 f 50.322,02

Deze cijfers spreken voor zichzelf. Zij bewijzen dat de georganiseerde humanisten het niet laten bij beschouwingen over menselijkheid en verantwoordelijkheid, maar ook offers brengen, opdat de duizenden, die jaarlijks bij het Humanistisch Verbond hulp zoeken, ook werkelijk geholpen kunnen worden.

Nog f 10.000,- en voor 1961 zijn de kosten van het werk der Humanistische Geestelijke Verzorging gedekt. Onze vaste contribuanten, die maandelijks of per kwartaal een bedrag overmaken, nemen een deel van dit bedrag voor hun rekening. Zorgen zij, die dit jaar nog geen bijdrage overmaakten, voor het resterende deel? Gaarne bij voorbaat dank!

Giro 6168 t.n.v. Stichting Steunfonds Praktisch Humanisme, te Amersfoort.

Actie

Humanistisch thuisfront

Omdat de minister van defensie in de Tweede Kamer heeft beweerd, dat hem van een behoefte aan humanistische geestelijke verzorging in het leger niets is gebleken, heeft het Humanistisch Thuisfront besloten het tegendeel aan te tonen. Als u dit leest heeft u ongetwijfeld al het verzoek gekregen, om uw handtekening te plaatsen als uzelf een minderjarige zoon heeft, die in dienst is of binnenkort gaat. Maar er wordt tevens gevraagd, ook om u heen te kijken en handtekeningen te verzamelen van niet-leden.

Hoewel het hier een bliksem-actie betreft, die in enkele weken zijn beslag moet hebben, zullen er ongetwijfeld nog wel mensen zijn, die niet direct antwoorden. Hoofdzak is, dat er antwoord komt en liefst een klinkend om de minister van zijn ongelijk te overtuigen.

Humanisme in Engeland

Op 8 en 9 juli l.l. kwam het dagelijks bestuur van de „International Humanist and Ethical Union” (I.H.E.U.) te Utrecht bijeen. Bij deze gelegenheid was, desgevraagd, de uit Londen overgekomen secretaris van de I.H.E.U., mr. H. J. Blackham, bereid om voor de VARA-microfoon op 9 juli enkele gedachten weer te geven over zijn opvatting van het humanisme, zoals dit nu in Engeland leeft.

Mag ik beginnen met een citaat van de Amerikaanse publicist W. Lippman, die in een van zijn vroegere boeken, nl. „Inleiding tot de moraal” een overzicht geeft van het verschil tussen Humanisme en traditioneel geloof.

„Humanisme” heeft als kenmerk dat het de opvatting van de mens als onderdaan van een Hemelse Koning vervangt door de ontwikkeling van de enkeling van hulpeloosheid tot rijpheid. Iedereen is thans verplicht bewust en duidelijk te kiezen tussen godsdienst als een systeem van kosmische regering en religie als inzicht in een gezuiverde en gerijpte menselijkheid”.

Maar niet alleen het vaderlijk geloof beschouwt de mannen en vrouwen als onmondig; sommige moderne religieuze bewegingen doen hetzelfde. Zij gaan er van uit dat mensen gedachteloos en zelfzuchtig leven tenzij zij zich door God geroepen weten en zich onderwerpen aan Zijn leiding.

Het kenmerkende geloof van het Humanisme is dat menselijke wezens volledig verantwoordelijk zijn voor het leven van de mensheid en dat zij in staat zijn zichzelf te regeren. De omstandigheden en normen voor het menselijk leven kunnen en moeten verbeterd worden met menselijke middelen en door te leren van menselijke ervaring.

Hoewel humanisten niet geloven in een vanzelfsprekende vooruitgang, toch geloven zij dat er een tendentie is tot voortgang van hulpeloosheid tot rijpheid, en ook dat er een tendentie is, bevorderd door de groei en de verspreiding van kennis, tot meer bewustheid en verantwoordelijkheidsbesef voor het menselijk welzijn. Deze tendentie kan natuurlijk worden belemmerd, tegen gehouden en zelfs omgekeerd. Zij is evenmin onvermijdelijk als onmogelijk. Maar gerijpte mensen zullen willen doen wat ze kunnen om de belemmeringen te verwijderen.

Men zou kunnen denken dat dit geloof in de mens minder gerechtvaardigd is dan het geloof in God. Waar vindt men aanwijzingen dat de wereld en het lot van de mens is in de handen van gerijpte verantwoordelijke personen? Is de enige remedie niet de mensen op te roepen tot gehoorzaamheid door ze te waarschuwen voor de gevolgen als ze niet oppassen.

Maar de humanist vindt dit andere geloof geen beter gerechtvaardigd geloof, maar een wanhopig geloof. Als wij geen geloof in de mens kunnen hebben, is er geen enkele hoop voor ons.

En er zijn aanwijzingen die het geloof van de humanist in de menselijke mogelijkheden kunnen rechtvaardigen. Zoals een onontwikkelde landarbeider eens tegen zijn werkgever zei: „Als u het verschil niet kent tussen goed en kwaad, kan geen priester het u leren”.

Menselijke verantwoordelijkheid is onontkoombaar. Mensen worden onverantwoordelijk gemaakt en ze kunnen verantwoordelijk gemaakt worden. Ze worden onverantwoordelijk als de omstandigheden het hen onmogelijk maken om normaal en natuurlijk de verantwoordelijkheid te dragen. Wat wij kunnen doen is die omstandigheden scheppen, thuis, op school, in samen-

leving, in de wereld. Als wij dat niet doen, zijn oproepen om terug te keren tot God nutteloos. Als we het wel doen zijn ze doelloos.

Het beeld van de mens als een wispelturig, gedachteloos, onhandelbaar kind is een nachtmerrie. Als we redelijkerwijs kunnen werken voor een wereld in de handen van burgers die opgevoed zijn tot verantwoordelijkheid, dan is het vooruitzicht meer moedgevend.

Wat zijn dan de omstandigheden waarin de mensen gewoonlijk verantwoordelijke gerijpte persoonlijkheid worden? We weten daar wel iets van, al moeten we in dit opzicht nog veel leren. Een opvoeding waarbij kinderen worden gecorrigeerd en geleid en bekwaam gemaakt worden en gericht op de gemeenschap, maar niet bang gemaakt en gestraft. Een samenleving waarin ieder een plaats en een aandeel heeft waarin billijke regels aanvaard zijn. Dat zijn twee omstandigheden die leiden tot verantwoordelijk gedrag. Zulke voorwaarden zijn nergens volledig vervuld. Maar ze geven de mogelijkheden aan waarvoor we kunnen werken en de kwade kansen waartegen we kunnen opkomen.

En juist in het feit, dat die goede en kwade kansen er zijn, vinden de humanisten hun gerechtvaardigd geloof in de mens en vinden zij de bezieling om te werken voor verbetering.

Omdat ze zien dat het nodig is de menselijke verantwoordelijkheid voortdurend en doelmatig te vergroten, werken ze voor de opbouw van de wereld i.p.v. de mensheid terug te roepen tot het traditionele geloof omdat te weinig gedaan is, thuis, in school, in de samenleving om mannen en vrouwen op te wekken en ze in staat te stellen om te denken en te handelen als gerijpte mensen.

H. J. Blackham

De buitenkerkelijken in Duitsland

Het jaar 1933 trof in Duitsland een geweldige vrijdenkers-beweging aan, die meer dan 600.000 leden telde. Zij werd door Hitlers dictatuur vernietigd, een van haar leiders, Max Sievers, in een concentratiekamp vermoord. Pas na 1946 konden de buitenkerkelijken in de Duitse Bondsrepubliek weer bij elkaar komen en hun oude organisaties heroprichten. Maar vele oude leden waren er niet meer en de „Nachwuchs” was gering.

In 1949 werd de „Deutsche Volksbund für Geistesfreiheit e.V. (ingeschreven vereniging)” gesticht. Deze organisatie (DVfG) bestaat uit een aantal bonden, maar ook individuele leden kunnen zich bij haar aansluiten. De DVfG wil in de eerste plaats een rechtsbeschermings-verbond zijn voor geestes-, geloofs- en gewetensvrijheid en de ontmoeting tussen de verschillende libertijnse gemeenschappen onderling bevorderen. Daarenboven is zij een strijdorganisatie tegen bijgeloof, onverdraagzaamheid en kleinkalisme en doet zij voorlichtend werk met

haar publikaties, waartoe naast verschillende succesvolle brochures de door Dr. Bröndler maandelijks uitgegeven „Informationsdienst” behoort. Ere-voorzitter van de DVfG is Prof. Dr. Gerhard von Frankenberg. De president en geestelijke vader Albert Heuer - Hannover overleed in het najaar 1960, zijn plaatsvervanger is rector Fritz Herrmann uit Hamburg.

De grootste bij de DVfG aangesloten organisatie (80 % van het totale ledental) is de „Bund Freireligiöser Gemeinden Deutschlands” (BFGD). Deze „Freireligiösen” vormen de oudste en belangrijkste buitenkerkelijke en buitenchristelijke organisatie van Duitsland. In 1844/45 waren de eerste „Gemeinden” ontstaan, die zich in 1859 landelijk verenigden. De „Gemeinden” bezitten tegenwoordig in alle „landen” van de bondsrepubliek „Körperschaftsrechte” (publiekrechtelijk lichaam), worden net als de kerken door de staat gesubsidieerd en kunnen hun rechten in de radio-omroep, de school en in het sociale en maatschappelijke

werk doen gelden, zij het dan ook zeer beperkt. Aan een werkelijke gelijkgerechtigdheid met de geprivilegeerde kerken ontbreekt onder het roomse Adenauer-regiem nog het een of ander. De BFGD omvat ongeveer 70.000 leden en bereikt daarnaast het vijftienvoudige van dit aantal buitenkerkelijken door zijn lezingen en bezinningsbijeenkomsten, zijn sprekers voor „Namens- en Lebensweißen, Jugend- en Eheweihen”, doodsplichtigheden en in onderwijs en sociale zorg. Een aantal vaste medewerkers en sprekers (predikers) werken hierbij mee en steunen daarbij op verschillende aan de „Bund” behorende huizen en tevens op de „Freireligiöse Verlagsbuchhandlung” te Mannheim. Het bondsorgaan is „Der Freireligiöse”.

De „Religionsgemeinschaft Deutscher Unitarier” is pas na 1945 ontstaan en publiekrechtelijk niet erkend. Deze groep werkt met de „freireligiöse” gemeenten nauw samen, omdat zij in hun geestelijke en religieuze opvatting veel gemeenschappelijks hebben. Het orgaan van de unitarische beweging is het uitstekend geredigeerde blad „Glaube und Tat”.

Bovendien behoren bij de DVfG nog een paar kleinere groepen. Hierbij bevindt zich de voormalige „Deutsche Monistenbund” die zich na 1945 niet heeft kunnen herstellen. Als „Freigeistige Aktion” onder leiding van Prof. Rudolf Genschel-Hannover geeft deze organisatie onder dezelfde naam een voortreffelijk tijdschrift uit. (In het geheel van de buitenkerkelijke groep in Duitsland komt de Freigeistige Aktion het meest overeen met de niet-„religieuze”, de rationalistische vleugel van het Humanistisch Verbond. Er bestaan ook wel dubbellidmaat-

Abonneert u op „Het Woord van de Week”, het orgaan van de Humanistische Luisterkring.

Wie zich thans bij de administratie, Oudegracht 152 Utrecht als abonnee voor 1962 opgeeft en nu reeds het abonnementsgeld voor dat jaar stort, ontvangt alle nog in 1961 verschijnende nummers gratis.

Het abonnementsgeld bedraagt f 4,- per jaar en kan gestort worden op postgiro 58 t.n.v. de Humanistische Luisterkring, Utrecht, onder vermelding van „nieuwe abonnee 1962”.

schappen tussen de „Freireligiöse Gemeinden” en de „Freigeistige Aktion”.)

Genoemd zij nog de „Eekboom-Gesellschaft” voor „Freigläubige Feiargestaltung”. Zij heeft o.m. de liederbundel „Heiliges Leben” uitgegeven.

In een los verband met de overkoepelende DVfG staan:

1. De „Verlag für Geistesfreiheit” te Hannover, een schepping van Albert Heuer, die vooral polemische lectuur uitgeeft.
2. De op de Jeugdburcht Ludwigstein aan de Werra ieder jaar vergaderende „Freie Akademie” (Neurenberg), die een kring van buitenkerkelijken of tenminste zeer liberale geïnteresseerden en wetenschapsbeoefenaars verbindt.
3. De „Bund Freier Elternschaften Deutschlands e.V.”, dit zijn verenigingen, die in verschillende landen van de bondsrepubliek bestaan ter bevordering van vrij-religieuze onderwijs.

Niet aangesloten bij de DVfG zijn enige kleine organisaties zoals het „Deutsche Freidenkerverband”. Deze voordien zo geweldige organisatie is nog maar de schaduw van zijn vroegere grootheid en vaart een streng socialistische koers. Tijdschrift: „Der Freidenker”. Samenwerking bestaat uiteraard ook niet met de „Bund für Gotterkenntnis” en zijn tijdschrift „Der Quell”. Deze anti-joodse en anti-christelijke gemeenschap werd door generaal Ludendorff en zijn vrouw opgericht en was onder Hitler verboden.

In de „Deutsche Demokratische Republik” (Oostzone) zijn alle vrijdenkersorganisaties onmogelijk gemaakt, omdat de SED-regering alleen de christelijke kerken vooral financieel steunt. Slechts zestien vrij-religieuze gemeenten kunnen zich nog met moeite in leven houden.

Internationaal aangesloten is slechts de BFGD – dus niet de gehele „dakorganisatie” – en wel sedert 1960 bij de „Internationale Humanistisch-Ethische Union” te Utrecht, waarbij de „Freigeistige Aktion” al sedert enige jaren aangesloten was.

Hannover

Dr. D. Bronder

Contributieregeling

De leden betalen een contributie overeenkomstig hun inkomen, met dien verstande, dat echtparen hetzelfde betalen als alleenstaande personen.

De leden stellen hun contributie vast volgens onderstaande schaal:

	per week	per maand	per jaar
inkomen t/m min. contributie	f 80,— „ 0,20	f 340,— „ 0,85	f 4.000,— „ 10,—
inkomen t/m min. contributie	„ 100,— „ 0,30	„ 425,— „ 1,25	„ 5.000.— „ 15,—
inkomen t/m min. contributie	„ 120,— „ 0,40	„ 510,— „ 1,70	„ 6.000.— „ 20,—
inkomen t/m min. contributie	„ 160,— „ 0,60	„ 680,— „ 2,55	„ 8.000.— „ 30,—
inkomen t/m min. contributie	„ 200,— „ 0,80	„ 850,— „ 3,40	„ 10.000.— „ 40,—
inkomen boven min. contributie	„ 200,— „ 1,—	„ 850,— „ 4,25	„ 10.000.— „ 50,—

In afwijking van het bovenstaande bedraagt de minimum contributie voor personen met een inkomen beneden f 40,— per week, f 170,— per maand of f 2.000,— per jaar: f 0,06 per week, f 0,25 per maand of f 3,— per jaar. Bovendien kan het gemeenschapsbestuur in bijzondere gevallen de contributie bepalen op tenminste f 0,12 per week, f 0,50 per maand of f 6,— per jaar.

Als u dit, na het gelezen te hebben, uitknipt en bij u steekt, kunt u belangstellenden altijd inlichten. Tussen haakjes, uw kerkelijke buurman betaalt heel wat meer.

Herfstconferentie op de Ark

In het bijzonder voor onderwijsmensen, maar voor hen niet alleen, zal tijdens de herfstvakantie op maandag 30 oktober, dinsdag 31 oktober, en woensdag 1 november 1961 een conferentie worden gehouden op „De Ark”. Het voorlopige programma ziet er als volgt uit:

Eerste dag: aankomst vóór de lunch;

’s middags een inleiding van drs. Colpa over „Humanisme en humaniora”;
’s avonds: kort cultureel programma.

Tweede dag: ’s morgens inleiding van dr. Schenk over „Humanisme en wetenschap”;

’s middags excursie naar De Hoge Veluwe;

’s avonds inleiding van drs. Colpa en dr. Schenk over „Modern Humanisme”.

Derde dag: vertrek na ontbijt.

Als toelichting voor de onderwerpen het volgende:

Het renaissance-humanisme wordt veelal opgevat als een stroming gekenmerkt door hernieuwde belangstelling voor de klassieke letteren (humaniora). In Duitsland en Frankrijk wordt humanisme nog bij voorkeur verbonden met de humaniora. De vraag rijst in hoeverre humanisme als levensovertuiging en als classiciteit zich tot elkaar verhouden. Daarnaast wordt de term humanisme in de Angelsaksische landen veelal verbonden met „science” (natuurwetenschappen). Dat doet de vraag opkomen naar de verhouding tussen natuurwetenschappen en humaniora als elementen van menselijke vorming en als grondslagen van levensovertuiging. Tenslotte moet men zich afvragen hoe humaniora en „science” een rol spelen in het moderne humanisme en in welk opzicht het humanisme meer en anders is dan de vroegere humanismen in de beide eerste genoemde betekenissen.

De kosten voor deze excursie zullen ongeveer f 22,50 per persoon bedragen, excl. de excursie. Belangstellenden kunnen zich opgeven bij het Centraal Bureau, giro 304960 (met vermelding: Herfstconferentie).

Een betere behuizing

In een paar weken heeft het kantoor van het Centraal Bureau in het Erasmushuis een volledig ander aanzicht gekregen. De alkoof-achtige ruimte is verbouwd tot een modern kantoor, dat een zakelijke en lichte indruk maakt en waarin het voor onze mensen heel wat prettiger werken is. Als nu ook nog eens alle plaatsen bezet zouden zijn, zou het allemaal nog wat vlotter lopen. Het werk neemt voortdurend in omvang toe, maar ook het C.B. kampt al jaren met een ernstig personeelstekort.

Kerstdagen op de Ark

Evenals andere jaren kunt u ook nu gedurende de kerstdagen op De Ark in Nunspeet terecht om daar een heel gezellig feest mee te maken. Het staat dit jaar onder de beproefde leiding van het echtpaar Groen uit Den Haag.

Bij aankomst op zaterdag 23 december vóór de lunch en vertrek op dinsdag 26 december ná het diner bedraagt de pensioenprijs:

voor volwassenen f 32,—, voor kinderen van 6 t/m 10 jaar f 24,— en voor 0 t/m 5 jaar f 16,—.

Wie eventueel een paar dagen eerder wil komen of langer wil blijven, betaalt voor logies met ontbijt f 3,50, voor de lunch f 2,50 en voor het diner f 3,—.

Algemene leden

Onze algemene of verspreide leden wonen in plaatsen, waar geen gemeenschap is. Soms is het een enkel lid, maar dikwijls zijn er ook meederen, die onderling contact toch wel op prijs zouden stellen. In vele gevallen bezoekt men de bijeenkomsten van naburige gemeenschappen, maar de laatste jaren wordt er in sommige plaatsen naar gestreefd, tot een eigen groep te komen, die op de duur tot een gemeenschap kan uitgroeien.

Omdat men wel eens zal willen weten, waar of al groepen aanwezig zijn en tot wie men zich hiervoor kan wenden, geven wij hieronder enkele adressen:

Castricum J. L. Duisdecker, Prinses Margrietstraat 19.

Delfzijl J. Bredman, Uitwierderweg 67.

Dokkum M. Kamminga, Woudweg 78.

Emmeloord (N.O.P.) B. Lageman, Bernhardstraat 46, Zwolle.

Heemskerk Mevr. H. Los-Sant, secr. gemeenschap, Alkmaarseweg 364, Beverwijk.

Hoek van Holland C. J. Vink, Columbusstraat 34.

Slikkerveer H. de Vries, Prinses Marijkestraat 7.

Zierikzee C. J. van der Hulle, P. D. de Vosstraat 1.

Nieuws uit de gemeenschappen

Groningen, dat al enkele jaren in wijken is verdeeld, gaat hierin ook gespreksgroepen vormen. In het blad van de gemeenschap is uitvoerig uiteengezet, wat hiervan de bedoeling is. En om het de leden met kinderen van 4 tot 10 jaar mogelijk te maken, de bijeenkomsten te bezoeken, kunnen zij hun spruiten elders in bewaring geven, waarbij deze onder deskundige leiding bezig gehouden worden. Wat een service!

Hoewel Voorburg/Rijswijk alle reden heeft om tevreden te zijn over ledental en belangstelling, gaat men toch onderzoeken, waarom niet iedereen aan de activiteiten van het Verbond meedoet. Men kan daarvoor een enquêteformulier invullen. De resultaten zullen gezamenlijk besproken worden. Mogen we er ook nog eens iets over horen?

Het blad van Apeldoorn levert het bewijs, dat men daar deze rubriek regelmatig leest. Verschillende dingen, die in andere gemeenschappen met succes plaats vinden, zouden volgens het bestuur ook in eigen kring geprobeerd kunnen worden. In elk geval heeft men voor een studiegroep over het boek „De toekomst van het ongelooft” reeds 15 deelnemers.

Amersfoort, dat gastvrouw is van de gewestelijke familiedag op 1 oktober (zie elders), gaat het ook eens op een andere manier proberen. Er komen een aantal gespreksgroepen, waardoor men hoopt in de gebleken behoefte, om van passief luisteraar te veranderen in actief meedenker, te voorzien.

In verschillende Amsterdamse gemeenschappen

gooit men het roer radikaal om. Bij sommigen wordt de bezinningsbijeenkomst op zondagmorgen helemaal afgeschaft, en gaat men het op een door-de-weekse avond proberen. De groep van „veertig onder de veertig” gaat ook een aantal plannen verwezenlijken. Wat ze precies gaan doen, is voorlopig nog geheim. Drie gemeenschappen combineren een aantal bijeenkomsten, waar ook uit efficiency-oogpunt wat voor te zeggen valt. Een keer zaalhuur, één spreker, en veel bezoekers. Voor het elkaar-beter-kennen zorgen groeps gesprekken. En ergens gaat men proberen een bridge-club op te richten.

Uit Haarlem komt het gerucht, dat enige jongeren een toneelgroep hebben opgericht. Waarom alleen daar?

In Eindhoven krijgen de leden bij hun winterprogramma een tweede exemplaar, keurig in een gefrankeerde envelop, waarbij ingesloten een introductiebriefje. Ze behoeven er alleen maar het adres van een belangstellende op te schrijven en het deze toe te zenden. Een goed idee.

Om te weten hoe in Goes de leden denken over de activiteiten hebben ze allemaal enkele vragen thuis gestuurd gekregen. Voor antwoord belt de secretaris op of komt even langs. Een éénmans-enquête, die toch succes zal hebben.

Utrecht laat in zijn maandblad een aantal bestuursleden iets vertellen over de taak, die zij of hij op zich genomen hebben. Daarbij valt op, dat met nieuwe activiteiten begonnen wordt, o.a. met een groep van leden onder de veertig. De eerste reacties zijn heel bemoedigend.

Verandert ons maatschappij-ideaal?

De gemeenschap Laren/Blaricum, die wel eens meer met originele en verrassende vondsten komt, zoals vorig jaar met een aantal bijeenkomsten van kunstenaars, die „hardop dachten over kunst” kondigt thans onder bovenstaande titel een cursusreeks van drie avonden aan.

Het onderwerp zal vanuit 3 facetten benaderd worden en wel: 1. economisch; 2. staatsrechtelijk en 3. sociologisch. Een tweetal inleiders zal telkens één dezer facetten met elkaar bespreken, uitgaande van resp. een „persoonlijke” en een „gemeenschappelijke” opvatting.

Eerste bijeenkomst op donderdag 28 september. Inleiders: Mr. H. F. van Leeuwen, Laren en Ir. E. Hijmans, Laren.

Tweede bijeenkomst op donderdag 26 oktober. Inleiders: Prof. I. Samkalden, Oegstgeest en Mr. F. H. van Nierop, Huizen.

Derde bijeenkomst op donderdag 30 november. Inleiders: Mr. J. de Wilde, Amsterdam en Prof. A. D. Belinfante, Voorburg.

Op resp. 5 oktober, 2 november en 7 december zullen nabesprekingen plaats vinden op een nog nader op te geven adres.

De cursusaftonden worden gehouden in de foyer van de Singer Foundation, Naarderstraat te Laren en beginnen om 20.15 uur.

Voor belangstellenden uit omliggende gemeenschappen die van harte welkom zijn, zijn nadere inlichtingen verkrijgbaar bij J. Proost, Trompstraat 40 te Huizen N.-H.

Enkele belangrijke

uitgaven van het Verbond

De dag ligt nog voor ons (schets van een humanistisch wereldbeeld) door dr. J. P. van Praag f 0,35

De Idee van de Openbare School, door dr. J. C. Brandt Corstius f 0,60

Wat ben ik eigenlijk? f 0,25

Dit wordt gedaan f 0,30

Een verrassende ontmoeting f 0,25

Beginsel en Doel van het Humanistisch Verbond f 0,25

Echt en onecht in geloof en ongelooft, door prof. dr. T. T. ten Have f 0,75

Onze kinderen tussen Humanisme en Christendom, door A. J. Groenman-Deinum f 0,75

Modern Humanisme, door dr. J. P. van Praag (Overdruk uit Scientia) f 1,75

Humanisme en Rede, een serie opstellen van:

J. P. van Praag: Inleiding

T. T. ten Have: Rationeel Humanisme

Albert Daan: Het begrip rede

Libbe van der Wal:

De draagkracht van de rede

H. J. Blackham: De toets der rede

H. Bonger: Verdraagzaamheid en rede f 2,25

Personalia

Op 16 juli overleed te Maastricht, in de leeftijd van 71 jaar de heer H. Pieters, in leven architect, oud-plaatsvervangend hoofd van de Directie van de Volkshuisvesting en Bouwnijverheid in de provincie Limburg. Ridder in de Orde van Oranje Nassau.

De overledene was een zeer actief lid van de gemeenschap Maastricht, die in het „zuiden” pionierswerk voor ons Verbond heeft verricht. Voor de gemeenschap Maastricht betekent dit overlijden een groot verlies.

Bij de crematie op 20 juli j.l. te Westerveld sprak onze geestelijke raadsman de heer D. van Hemert. Aan zijn woorden is het volgende ontleend:

„Voor enige troost heeft de architect Pieters zelf gezorgd. Want hij liet niet alleen stoffelijke bouwsels na, doch heeft tevens krachtig gebouwd aan een geestelijk tehuis voor buitenkerkelijken. Jarenlang heeft hij als actief bestuurslid van de gemeenschap Maastricht geholpen en gesteund waar dit mogelijk was. Onze gemeenschap houdt een blijvende goede herinnering aan zijn rustige wijze van betogen en zijn deskundige adviezen, doch vooral aan zijn zo bescheiden persoon, als goed, warm voelend mens.

De zekerheid dat Han Pieters in de geest van allen die hem gekend hebben blijft voortleven als een hoogstaand sociaal voelend medemens moge zijn weduwe en kinderen tot troost zijn.”

De secretaris G. Dorenbos

Nieuws uit de gewesten

Gelderland houdt op zondag 15 oktober a.s. een studiedag in „Royal”, Willemsplein te Arnhem.

Inleider: Dr. J. P. van Praag.

Onderwerp: „De toekomst van het ongelooft”. (n.a.v. het bekende boek van dr. Gerhard Szczesny.)

Aanvang: 10.30 uur. (sluiting te ca. 16.00 uur.)

Kosten: f 1,50 per persoon, reiskosten worden vergoed.

Broodmaaltijd meebrengen. (ook voor eigen rekening verkrijgbaar.)

Zoals gebruikelijk zal er na de inleiding zeer ruime gelegenheid zijn voor discussie, zowel in discussiegroepen als in de voltallige zitting.

Utrecht/Het Gooi houdt op 1 oktober een familiedag te Amersfoort in het clubhuis „Ingeborg”, Paradijsweg 15. Dit clubhuis ligt in de nabijheid van de bekende Internationale School voor Wijsbegeerte. Het is te bereiken met de N.B.M. bus richting Arnhem, vertrektijd 10.16 uur vanaf het autobusstation. Uitstappen halte Bavoord, aan de Arnhemseweg, of met de stadsbussen 3 en 4, vertrek van Stationsplein uiterlijk 10.20 uur, uitstappen halte Balistraat. Het programma vermeldt o.a. een ontvangst tussen 10.00 en 11.00 uur, een spreker, muziek en voordracht, hersengymnastiek, een wandeling, een koffiemaaltijd (met eigen brood) enz.

De kinderen krijgen een eigen programma. Daarvoor moet ieder kind een mandje of schoendoos meebrengen, benevens een schaar en een mes.

De leden van het gewest hebben al een uitvoerige circulaire ontvangen.